

धर्मविद्यायाम् हेमच० । तस्याः सर्वसंयमनिराकरणेन
कामदाहत्वात्तथात्वम् । [शास्त्रे राजनि० ।

कलम्बु पु० कलाया मातायाः अम्बुरिव शक्त० । बोली-
कलभ पु० करेण शुण्डेन भाति भा-क रस्य कः । “विंश-
हर्षस्तु कलभ” इति वैजयन्त्युक्ते १ गजभेदे । “सुदा रमन्ते
कलभा विकस्रतः” । “इह सुकुमुदितैः कलभै रवः”
“सकलकलभकुम्भविभ्रमाभ्याम्” माघः । २ पञ्चवर्षे
करिपोते सुभूतिः “द्विपेन्द्रभाव” कलभः अयच्चिव” मोघद-
त्तिकलभस्य चेष्टितम्” । “हटो हि हृष्यन् कलभप्रमाणम्”
रघुः । “ननु कलभेन यूपपतेरनुकृतम्” सात्वयि० । “गत्या
सदाः कलभतनुतां योधसन्मातहेतोः” मेघ० । शायक-
मात्रपरत्वेन करिकलभकरन्ददिवतभाजकिशलय मेदिनी
काद० । वयोवाचित्वात् जातित्वात् स्त्रियां ङीप् ।
कं वातं लभते वाधनत्वेन लभ-यच् । भुञ्जते मेदि०
तस्य मादकद्रव्यत्वेन वाताधायाकत्यात्तथात्वम्

कलभवत्तलभ पु० ईत० । मोलुहचे राजनि० । कलभ-
प्रियादयोश्चत् । [ङीप् । चञ्जुहचे राजनि० ।

कलभी स्त्री कं जलं लभते आनयत्वेन लभ-यच् गौरा०
कलम पु० कलते अक्षराणि कल-कमच् । १ लेखन्याम् जटा-
धरः २ धान्यभेदे च राजव० । स च “कलमः कलिबिख्यातो
जायते स दृहहने । कक्षीरदेय एवोक्तो महा-
तनुः सुगर्भकः” इति भावप्र० उक्तदेशजः । १ उत्खात-
प्रतिरोपितधान्यभेदे च । “आपादपद्मप्रवृत्ताः कलमा इव
ते रघुम् । फलेः स वज्रयमासुत्खातप्रतिरोपिताः”
रघुः “कलमगोपवर्धनं भृगवजम्” माघः “तल
लोहितकशासिकलमकर्मकपाण्डु कसुगन्धकयकुना हृतपु-
ष्पाण्डुकपुण्डरीकमहाशालिशीतभीरुकलोधपुष्पकदीर्घयूक-
काञ्चनकमहिषसखकहायनकटूषकमहादूषकप्रभृतयः शा-
लवः । मधुरा वीर्यतः शीता लघुपाका बलावहाः ।
पिक्तधूलानिलकफाः स्निग्धा बद्धाल्यवर्चसः । तेषां
लोहितकः श्रेष्ठो दोषघ्नः शुक्रमूलजः । चतुष्पौवर्ण
बलकृत् स्त्रियो हृद्यन्मापहः । ज्वल्यो ज्वरहरश्चैव सर्व-
रोगविनापहः । तस्मादल्पान्तरगुण्याः क्रमशः शालयो ऽव-
राः” सुश्रुते तस्य गुणा उक्ताः । अस्य च रोपितधान्यत्वेन
गुणविशेषः भावप्र० उक्तो यथा “रोपितास्तु नवा दृष्याः
पुराणा लघवः स्थिराः । तैभ्यस्तु रोपिता मूयः योषूपाकाः
सुधाधिकाः” । अस्य विद्या पिङ्गवखर्ग “कपोलभेदे कल-
मापपिङ्गवाः” इति कुमारे पिङ्गलोपमानत्वेन वर्णनात् ।

कलवति परेक्षं कल-जम्बु । ४ चोरे पु० मेदि० ।

कलमोत्तम पु० ७त० । गन्धशास्त्रौ राजनि० ।

कलम्ब पु० कल-जम्बे अम्बच् कल-भदे अम्बच् इत्यु लो-
वा । शाकनाडिकायां तस्या आहारकाले लक्ष्यमानत्वात्
तथात्वम् । २ चरे अमरः तस्य अरिं प्रति क्षिप्यमाणत्वात्
तथात्वम् ३ कदम्बहजे विभ्रः काभिनां मादहेतुत्वात्तथा-
त्वम् । संज्ञायां कत् । कलम्बक-धाराकदम्बे राजनि० ।

कलम्बिका स्त्री कलम्बोव कायति कै-क संज्ञायां ङुस्त्रः ।
१ पोषापवाङ्गागस्यमाद्यां तस्याः कलम्बीहृत्सुशिरमध्यत्वात्
तथात्वम् । स्तार्थे कन् ङुस्त्रः । (कलमी) २ शाकभेदे च ।

कलम्बी स्त्री के जले लम्बते लवि-अविन्यंसने अच्
गौरा० ङीप् । (कलमी) शाकभेदे तस्या जले लम्ब-
मानत्वात्तथात्वम् । भावप्र० तद्गुणाद्युक्तं यथा ।
“कलम्बी शतवर्षी च क्यन्ते तद्गुणा अथ । कलमी सान्यदा
प्रोक्ता मधुरा शुक्रकारिणी” । ति० त० अतौ अस्यादय-
न्यामभक्ष्यत्वसङ्गतम् “तम्बी गोमोषद्वयस्या स्यात् कलम्बी
गोवधात्मिका” हरिश्चयने चास्या अमलत्वात्तलमभक्ष्य-
शब्दे उक्तम् । उल्लयोरैक्यात् कलम्बीत्यप्यत्र शब्दरत्ना० ।

कलम्बु (म्बू) स्त्री के जले लम्बते लवि-उष् ७त० । (कलमी)
शाकभेदे शब्दर० । अप्राविजातिवाचकत्वात् वा ऊङ् ।

कलम्बुट न० के जले लम्बते लवि-वा० उट
३त० । १ हृयङ्गवीने राजनि० । २ नवनीते हारा० ।
तयोर्जलोपरिप्लवमानत्वात्तथात्वम् ।

कलरव पुंस्त्री कलोरकोऽस्य । १ पारावते (पायरा) अमरः
२ कोकिले राजनि० । स्त्रियां जातित्वाद्भुवतो ङीप् ।
३ कलध्वनियुक्ते त्रि० मेदि० कर्म० । ४ मधुराव्यक्ते रवे पु०

कलल पुंन० कल-टषा० कलच् । १ गर्भवेष्टवर्ष्मणि अमरः
कलनशब्ददर्शितभागवतोक्ते एकदात्वेण पच्यमानगर्भा-
दायव्यवभूते २ रेतोविकारभेदे । उदा० तत्रैव शब्दे दृश्यम् ।

कललज पु० कललमिव जायते जन-उ कर्म० । १ रात्रे
राजनि० । २ गर्भे च ।

कललजोद्भव पु० उद्भवत्वात् उद्-भू-अपादाने अप्
ईत० । १ शालहृत्ते राजनि० । ततो शालहृप-
कललजस्योत्पत्तेः तस्य तथात्वम् ।

कलविहङ्ग (ङ्ग) पुंस्त्री कलं वङ्ग (ङ्ग) ते वगि(वकि)-गतौ अच्
शुभो० अत इप्पम् । १ षटके खगे, अमरः जाति-
त्वोऽपि संयोगोपपत्वात् स्त्रियां टाप् । “योगाद्य
कलविक्रान् वर्णम्यस्तित्तिरान्” यजु० २४, २० । “कल-